

NAŠA SKUPNOST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE GROSUPLJE

NOVEMBER 1989
LETNIK XV., ŠTEVILKA 8

OSNUTEK PROGRAMA SZDL

Z demokracijo in ustvarjalnostjo v bogatejše življenje

Predsedstvo Republiške konference SZDL Slovenije je na 33. seji, 30. oktobra 1989 oblikovalo osnutek programa: »Z DEMOKRACIJO IN USTVARJALNOSTJO V BOGATEJŠE ŽIVLJENJE«. Poudarilo je, da predstavlja ta program le del celovitih snovanj in iskanj Socialistične zveze za njeno enakopravno vključitev v spremembe slovenskega pluralnega političnega prostora.

V razpravah o osnutku programa želimo jasno opredeliti nadaljnjo smer razvoja Socialistične zveze, hkrati pa spodbuditi tudi nastanek njegovega drugega in tretjega dela, v katerem naj bi organizacije Socialistične zveze v krajevnih skupnostih in občinah čim konkretnije opredelile svoje lastne naloge, za katere se bo zavzemala Socialistična zveza.

Pričakujemo, da se bodo v razpravo ustvarjalno vključile tudi vse druge družbenopolitične organizacije, družbene organizacije in društva ter gibanja in zveze, ki želijo s svojimi prispevki obogatiti osnutek programa in prispevati k njegovi konkretizaciji.

Razprava je odprta do programske seje Republiške konference SZDL Slovenije, ki bo v mesecu decembru t. l.

Poleg razprave o osnutku programa SZDL je stekla tudi akcija pridobivanja članstva, kajti sedaj se v Socialistični zvezi uvaja individualno članstvo,

ki temelji na prostovoljni osnovi. To pomeni, da ni več avtomatskega članstva v SZDL kot do sedaj, ampak se bo vsak lahko opredelil, ali želi delovati v Socialistični zvezi ali ne. Kdor se strinja s programom Socialistične zveze in želi postati njen član, se bo lahko včlanil v krajevni konferenci SZDL, prejel pa bo tudi novo člansko izkaznico.

Članstvo v Socialistični zvezi ne izključuje članstva v drugih družbenopolitičnih ter družbenih organizacijah, kar pomeni, da lahko v Socialistični zvezi deluje vsak, ki to želi in meni, da so cilji, za katere se zavzema SZDL, pravi n resnično vodijo v bogatejše življenje.

ČLANSKA IZKAZNICA

SZDL
SOCIALISTIČNA ZVEZA SLOVENIJE

Vsebina

I. STORIMO VSE ZA MATERIALNO IN DUHOVNO BOGATEJŠE ŽIVLJENJE

- Takoj sprejeti in dosledno izvajati protiinflacijske ukrepe
- Nov, toda trden dinar
- Cilj — višji realni standard
- Odločilna vloga integralnega trga
- Vsakdo naj živi predvsem od svojega dela
- Človek človeku ni volk
- Pomagajmo tistim, ki bodo pomoči najbolj potrebi
- Ne zapustimo človeka, ko je v stiski ali ga doleti nesreča
- Za varno starost
- Otrokom posebno skrb
- Pomagajmo družinam z otroki
- Dostopnost stanovanj
- Reševanje problemov invalidskega varstva — pomemben preizkusni kamen naše humanosti
- Skrbimo za čisto okolje!
- Kmetijstvu vrnimo njegovo vsestransko veljavo
- Raziskovalna dejavnost — ključni dejavnik razvoja
- S sodobnim dodiplomskim in podiplomskim študijem dvigniti raven znanja
- Smo za urejen in sodoben sistem vzgoje in izobraževanja
- Kultura kot družbena moč
- Zbor slovenskih kulturnih delavcev
- Varovanje naravne in kulturne dediščine
- Skrb za razvoj turizma ne le kot ekonomske kategorije
- Postanimo športni narod
- Skrbimo za svoje zdravje

II. NAŠ CILJ JE VISOKA RAVEN ČLOVEKOVIH PRAVIC IN TEMELJNIH SVOBOD

- Pravna norma naj v prvi vrsti varuje človeka, svobodo misli, govora, veroizpovedi in prepričanja
- Smo za svobodo javnega obveščanja
- Za popolno svobodo veroizpovedi
- Odpravimo krivice preteklosti
- Družina in družbena aktivnost žensk
- Za večjo varnostno in samozaščitno zavest in kulturo

III. POSTANIMO PRAVNA DRŽAVA

- Uveljavimo skupščino
- Volilni sistem — pogoj demokracije
- Zagotoviti ločitev zakonodajne, izvršne in sodne oblasti
- Krajevna skupnost — temelj sistema
- Občino vrniti občanom
- Zagotoviti moramo vpliv potrošnikov
- Družbene organizacije in društva naj bodo še naprej del Socialistične zveze
- 27. april — dan OF - osrednji slovenski praznik

IV. JUGOSLAVIJA MORA POSTATI DRŽAVA MIRU IN NAPREDKA

- Kakšno Jugoslavijo in socializem hočemo?
- Nova Ustava SR Slovenije
- Izboljšajmo mednarodne odnose
- S pripadniki drugih naših narodov in narodnosti želimo živeti v sožitju

V. VSTOPIMO V DRUŽENO EVROPO!

Smo za polnopravno članstvo v Svetu Evrope in Evropski skupnosti
Alpe-Jadran — slovensko okno v svet
Dobrososedski odnosi — naša trajna skrb
Vsestranski razvoj italijanske in madžarske narodnosti je naš skupni interes
Mednarodno kulturno sodelovanje in skupni slovenski kulturni prostor
Utrjevanje vezi z zdomci

VI. KAKO ŽELI SOCIALISTIČNA ZVEZA URESNIČITI NALOGE IN DOSEČI CILJE TEGA PROGRAMA?

Z demokracijo in ustvarjalnostjo v bogatejše življenje

I. STORIMO VSE ZA MATERIALNO IN DUHOVNO BOGATEJŠE ŽIVLJENJE

TAKOJ SPREJETI IN DOSLEDNO IZVAJATI PROTIINFLACIJSKE UKREPE

Socialistična zveza Slovenije je med prvimi opozorila na nujnost jugoslovanskega programa za odpravo temeljnih inflacijskih žarišč. Žal ta prizadevanja še niso dobila potrebne vsestranske podpore. Sedanje razmere zahtevajo, da postanejo aktivnosti za odpravo inflacije naša skupna naloga in da pristojni državni organi pripravijo učinkovite protiinflacijske ukrepe. V tem smislu je potrebno naslednje:

- bistveno zmanjšanje proračunske porabe občin, republik, pokrajin, zlasti pa federacije;
- pomembno zmanjšanje upravljalne irednje na vseh ravneh;
- preoblikovanje sklada za manj razvite republike in SAP Kosovo;
- delitev osebnih dohodkov samo na osnovi dejanskega doseženega dohodka;
- postopna ukinitve presežka v kliringu ter tržno vrednotenje in postopen prehod na konvertibilen način plačevanja z vsemi državami;
- ostre omejitve v kreditno-denarni politiki;
- modernizacija finančnega sistema in uveljavljanje dosledne finančne discipline;
- spremembe v davčnem sistemu in davčni politiki.

Antiinflacijski program mora, poleg ekonomskih učinkov, upoštevati tudi socialne, politične in druge posledice.

NOV, TODA TRDEN DINAR

Obvladana inflacija je pogoj za trden dinar.

CILJ — VIŠJI REALNI STANDARD

Sistemske spremembe morajo omogočiti večji vpliv kakovostnih dejavnikov na gospodarsko rast in družbeni razvoj — še zlasti znanja in podjetništva ter konkurenčnosti. Predlagali bomo tako delitveno politiko, ki bo zagotavljala skladen razvoj in zaposlene spodbujala, da bodo več in bolje delali.

Socialistična zveza je za odpravljanje neopravičenega zaostajanja osebnih dohodkov v družbenih dejavnostih za rasto osebnih dohodkov v gospodarstvu.

ODLOČILNA VLOGA INTEGRALNEGA TRGA

V procesu deregulacije gospodarskega in družbenega življenja bo Socialistična zveza podpirala in predlagala takšne sistemske rešitve in ukrepe ekonomske politike, ki bodo uveljavili tržni način gospodarjenja, moderno pravno državo in podjetniško ter narodnogospodarsko planiranje, zasnovano na tržnih informacijah. Ob enakopravnosti vseh oblik lastnine bo Socialistična zveza, zaradi nerazvitosti privatne iniciative, le-to dodatno spodbujala.

VSAKDO NAJ ŽIVI PREDVSEM OD SVOJEGA DELA

Vsak posameznik, delovni kolektiv in narod, vsak del Jugoslavije naj bi ob dogovorjeni solidarnosti živel od rezultatov svojega dela. Socialistična zveza bo predlagala ukinitve sklada za pomoč manj razvitim republikam in SAP Kosovo ter ustanovitev banke za razvoj.

Zahtevali bomo takšne sistemske rešitve: ter ukrepe razvojne in tekoče ekonomske politike, ki bodo zagotavljali skladen regionalni razvoj ter še posebej razvoj hribovskih in obmejnih območij Slovenije.

ČLOVEK ČLOVEKU NI VOLK

Socializem, kot našo globalno opredelitev, razumemo tudi kot način življenja, delo človeka in vse, kar k delu naravno sodi, zaščita okolja, morala ter človekov duhovni in verski svet. Opredeljujemo se za takšno družbeno ureditev, ki bo privedla ne samo do države blaginje temveč omogočila tudi nove načine življenja, spoštovanje posameznika, njegovih navad in dejanj.

Zato se bomo uprli vsem oblikam razvrednotenja človekovega dostojanstva. Podpiramo tiste etične programe in kodekse, ki opredeljujejo nov odnos človeka do sočloveka ter družbe in njenih institucij.

POMAGAJMO TISTIM, KI BODO POMOČI NAJBOLJ POTREBNI

Socialistična zveza bo predlagala oblikovanje takšnih socialnih programov, ki bodo zagotavljali socialno varnost vsem, ki bodo te pomoči nujno potrebni.

NE ZAPUSTIMO ČLOVEKA, KO JE V STISKI ALI GA DOLETI NESREČA

Zavzemali se bomo za tak sistem solidarnosti in socialne varnosti, s katerim bomo kos tudi izjemnim dogodkom ter naravnim in drugim nesrečam.

ZA VARNO STAROST

Socialistična zveza bo storila vse, da bi ljudje, ki so vse življenje delali in ustvarjali, starosti ne preživljali v pomanjkanju. V okviru sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja moramo upokojenim delavcem zagotoviti dostojno življenje — skladno z njihovim delovnim prispevkom v aktivni dobi.

Prizadevala si bo tudi, da bi, kot vsaka razvita družba, znali ceniti starost ter da bi njeno modrost in izkušnost tvorno vključevali v naša razvojna prizadevanja.

OTROKOM POSEBNO SKRB

Zagotoviti moramo materialne pogoje za osebni razvoj vseh otrok, ne glede na socialni položaj njihovih staršev in razvitost okolja v katerem otrok živi.

POMAGAJMO DRUŽINI Z OTROKI

Rojevanje in zdravi otroki so v najširšem družbenem interesu in ne le zasebna skrb staršev. Zato bomo predlagali in podpirali tiste rešitve, ki bodo lajšale življenje družin. Prekiniti moramo trend, ko se v Sloveniji rodi vsako leto manj otrok in postaja življenje

mladih družin vse težje.

Socialistična zveza si bo prizadevala za ustvarjanje materialnih in družbenih razmer, ki bodo brez predpisov in negativnih sankcij omogočale dvig natalitete, ne da bi pri tem krnile možnosti za polnovredno sodelovanje ženskega dela prebivalstva v gospodarskem in družbenem življenju.

DOSTOPNOST STANOVANJ

Cena stanovanj mora biti čimbolj dostopna. Zaustaviti moramo omejevanje stanovanjske gradnje; smo za krepitev tržnih, ekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu, ob hkratni jasni družbeni pomoči pri reševanju stanovanjskih vprašanj, še zlasti za mlade družine.

REŠEVANJE PROBLEMOM INVALIDSKEGA VARSTVA — POMEMBEN PREIZKUSNI KAMEN NAŠE HUMANOSTI

Socialistična zveza bo vztrajala, da republiški izvršni svet ob sodelovanju vseh pristojnih resorskih organov, strokovnih institucij in invalidskih organizacij pripravi celovito, dolgoročno razvojno strategijo invalidskega varstva v SR Sloveniji.

Sistemske rešitve morajo omogočati posameznim skupinam invalidov s svojstvenimi značilnostmi in različnimi potrebami oblikovanje, izražanje in uveljavljanje posebnih interesov, zagotavljanje enake možnosti in hkrati pravico do različnosti.

SKRBIMO ZA ČISTO OKOLJE!

Samo enotna nacionalna politika do varovanja okolja, večja odgovornost, neodvisnost, učinkovitost in strokovnost upravnih organov, ki skrbijo za urejanje okolja in varstvo prostora, lahko prispeva k uspešnemu reševanju tega problema. Ves nadaljnji družbeni in gospodarski razvoj mora biti v skladu z naravnimi danostmi, s kulturo krajine in težnjo po neprestanem izboljševanju človekovega okolja. Zato bomo predlagali in podpirali ukrepe (spremembe zakonov in normativov), s katerimi bomo sanirali in zaščitili zrak, vodo in tla; to velja tudi za reševanje problematike odlaganja in shranjevanja vseh vrst odpadkov.

Predlagali bomo, naj Slovenija sprejme standarde in normative, ki bodo v prometu in proizvodnji zmanjšali porabo surovin in energije ter emisijo škodljivih snovi. V Sloveniji moramo okoljevarstvene pogoje izenačiti s pogoji, ki bodo v letu 1992 veljali v deželah Evropske skupnosti, zato bomo zahtevali ratifikacijo konvencij, ki se nanašajo na varstvo okolja.

Socialistična zveza je za uvedbo ekološkega dinarja, posebno skrb pa bomo posvetili nadaljnji vzgoji in ozaveščanju ljudi o problematiki okolja.

KMETIJSTVU VRNIMO NJEGOVO VSESTRANSKO VELJAVO

V Socialistični zvezi smo za tako sistemske ureditve in organiziranost kmetijske, gozdarske in predelovalne dejavnosti, ki bosta izenačevali pogoje gospodarjenja v družbenem, zadružnem in zasebnem sektorju. Podpirali bomo prizadevanja za takšno agrarno strukturo ter kmetijsko politiko, zlasti cenovno, ki bo zagotavljala donosno in okolju prijazno kmetijsko proizvodnjo.

Smo za takšno zemljiško politiko in politiko državnih intervencij, ki bo zagotavljala skladen razvoj kmetijstva in gospodarno ravnanje s kmetijskimi površinami, pri čemer bodo, poleg nacionalnega pomena panoge, upoštevane tudi tradicije in kulturne značilnosti slovenske krajine.

RAZISKOVALNA DEJAVNOST — KLJUČNI DEJAVNIK RAZVOJA

V Socialistični zvezi smo za to, da se znanstveno raziskovalnemu delu zagotovi mesto, ki ga ima ta dejavnost v sodobnem razvitem svetu. Zato bomo podpirali aktivnosti za dosledno izvajanje strategije za preseganje tehnološkega zaostajanja, zlasti akcijo 2000 novih raziskovalcev, uvoz nujno potrebne opreme, razvijanje informacijskega sistema za potrebe znanosti ter predlagali sistemske in ekonomske rešitve, ki bodo spodbujale prenos raziskovalnih dosežkov v gospodarstvo, družbene dejavnosti in upravo.

S SODOBNIM DODIPLOMSKIM IN PODIPLOMSKIM ŠTUDIJEM DVIGNITI RAVEN ZNANJA

Le s kvalitetno vzgojo znanstvenikov — raziskovalcev je mogoče doseči tako raven in obseg raziskovalnega dela, ki bo omogočil skladen gospodarski in družbeni napredek. V Socialistični zvezi podpiramo vse oblike vzgoje za raziskovanje.

Podpirali bomo univerzo v njenih prizadevanjih za mislensko, znanstveno in materialno neodvisnost.

Spodbujali bomo intenzivnejše znanstveno sodelovanje med republikami in pokrajinama, kot tudi tesnejše sodelovanje z našimi znanstveniki v tujini.

SMO ZA UREJEN IN SODOBEN SISTEM VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA

Zavzemamo se za izdelavo slovenske strategije nadaljnjega razvoja vzgoje in izobraževanja v okviru ene od naših akademskih institucij, kot tudi za opredelitev temeljnih izhodišč nove izobraževalne politike s tem, da:

- je vzgojnoizobraževalni sistem zasnovan na znanstveni podlagi, mislenski svobodi in odprt do vseh civilizacijskih vrednot;
- se poveča delež družbenega proizvoda za vzgojo in izobraževanje od sedanjih 4% na 5%;
- racionaliziramo procese odločanja; predvsem je treba jasno razmejiti zagotovljene nacionalne programe, ki morajo biti v pristojnosti države (skupščine), od dodatnih in fakultativnih programov, ki so stvar posebnih interesov;
- se demokratizira šolski sistem;
- se odprejo možnosti zasebne iniciative na področju vzgoje in izobraževanja, pri čemer zahtevamo jasno opredelitev tistega dela vzgoje in izobraževanja, ki predstavlja dejavnost posebnega družbenega pomena;
- se podpre razvoj izobraževanja odraslih, kot bistvenega strateškega dejavnika uspešnega prestrukturiranja gospodarstva, družbenih dejavnosti in uprave;
- vlagamo več v raziskovanje na področju vzgoje in izobraževanja in s tem predhodnega preverjanja učinkov predlaganih rešitev;
- podpiramo takšen vzgojnoizobraževalni sistem, ki temelji na strokovnih analizah, preverjenih z eksperimentom.

KULTURA KOT DRUŽBENA MOČ

Kulturo razumemo kot vsebino duhovnega in materialnega, pa tudi političnega položaja naroda v Jugoslaviji in v celotnem evropskem prostoru, torej tisto vsebino našega življenja, skupnega in posameznikovega, ki nas najintimneje opredeljuje. Zato je tudi pogoj stabilnosti in konsistentnosti družbe, splet medsebojno povezanih individualnih človekovih usod. Kultura je lahko družbena energija tedaj, ko je odnos družbe do nje odprt in spodbuden.

Socialistična zveza bo tudi v bodoče za prevlado zavesti o tem, da je treba kulturo in kulturne dejavnosti obravnavati kot ustvarjalno silo. Koliko bo kak narod in kaka republika v Jugoslaviji namenila šolstvu, zdravstvu, kulturi, koliko more in hoče dati za to, glede na svojo gospodarsko moč, je stvar njene suverene odločitve. Federalno predpisovanje kakršnihkoli omejitev ni sprejemljivo.

(Dalje na 2. strani)

OSNUTEK PROGRAMA SZDL

(Nadaljevanje s 1. strani)

ZBOR SLOVENSKE KULTURNE DELAVCEV

Ohranjati in razvijati je treba prakso Zbora kulturnih delavcev — kot nadaljevanja Kulturnega plenuma OF, ki je nastal iz potrebe, da bi kulturni delavci, kot eden pomembnih delov družbe in slovenske inteligence nasploh, sproti razpravi o odprtih družbenih vprašanjih in se aktivno vključevali v njihovo reševanje.

VAROVANJE NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE

Naravna in kulturna dediščina, ki jo premoremo je bogata, zato je za maloštevilni narod, kot je slovenski, njeno ohranjanje posebno težko breme. Skrb za dediščino bo pomemben kazalec našega odnosa do naše zgodovine in do nas samih, saj skozi njeno odseva naša samozavest in samospoštovanje.

SKRB ZA RAZVOJ TURIZMA NE LE KOT EKONOMSKE KATEGORIJE

Socialistična zveza je za ekonomsko vrednotenje naravnih in kulturnih danosti ter njihovo vključitev v celovito ponudbo. Spodbujali in podpirali bomo vse ukrepe tekoče in razvojne ekonomske politike na področju gospodarske in družbene infrastrukture, ki bodo ljudi spodbujali za delo v turizmu. Slovenija mora postati gostoljubna turistična dežela.

POSTANIMO ŠPORTNI NAROD

Socialistična zveza se bo še naprej zavzemala za množično športno aktivnost ljudi. Podpirali bomo tudi razvoj vrhunškega športa, ki odgovarja interesom, pogojem in nagnjenjem slovenskega človeka.

SKRBIMO ZA SVOJE ZDRAVJE

Socialistična zveza bo spodbujala ljudi, da bi sami v večji meri skrbeli za zdrav način življenja, brez različnih oblik zasvojenosti.

Spodbujali in podpirali bomo učinkovito in racionalno zdravstveno varstvo prebivalstva. Ob sistemskih spremembah je treba zagotoviti tudi stabilnejše vire financiranja zdravstva in njegovo racionalnejšo organiziranost.

II. NAŠ CILJ JE VIŠOKA RAVEN ČLOVEKOVIH PRAVIC IN TEMELJNIH SVOBODŠČIN

PRAVNA NORMA NAJ V PRVI VRSTI VARUJE ČLOVEKA, SVOBODO MISLI, GOVORA, VEROIZPOVEDI IN PREPRIČANJA

Socialistična zveza je za vzpostavitev takega pravnega reda, ki bo že na ustavnopravni in zakonodajni ravni omogočil uveljavljanje človekovih pravic in temeljnih svobod in, ki bo imel vgrajene mehanizme za njihovo učinkovito varstvo.

V ustavo in zakonodajo moramo dosledno vnesti vsebino tistih mednarodnih norm in dokumentov, ki jih je podpisala naša država, pri čemer pa mora biti poglavito izhodišče, da so mednarodne norme minimalna raven zagotovljenih človekovih pravic in temeljnih svobod.

- Posebej predlagamo:
- uvedbo instituta neodvisnega zastopnika človekovih pravic in temeljnih svobod (ombudsman);
 - sodelovanje z vsemi zainteresiranimi nevladnimi organizacijami za varstvo človekovih pravic iz temeljnih svobod, bodisi nacionalnimi ali mednarodnimi;
 - organiziranje in sodelovanje na mednarodnih srečanjih na temo varstva človekovih pravic in temeljnih svobod.

SMO ZA SVOBODO JAVNEGA OBVEŠČANJA

- Socialistična zveza bo dosledno spoštovala načelo javnosti na vseh področjih družbenega življenja in dela;
- ustvarjala bo pogoje za avtonomnost in neodvisnost javnih glasil, katerih ustanoviteljica bo;
- smo za pluralizem javnih glasil in pluralizem v njih;
- v javnih glasilih, katerih ustanoviteljica bo, bo negovala enakopraven odnos do vseh političnih subjektov, ki so vključeni v Socialistično zvezo na temelju lastne odločitve;
- nasprotovala bo avtokratskemu komuniciranju in kakršnikoli dominaciji na področju obveščanja ter vsem zlorabam na tem področju;
- spodbujala in podpirala bo skrb za slovenski jezik v sredstvih javnega obveščanja, odprtost, demokratičnost in profesionalnost glasil in odločno nasprotovala novinarstvu, ki se kaže v tendencioznem in manipulativnem obveščanju, ki žali in napada človeško dostojanstvo in osebno integriteto posameznikov;
- podpirali bomo odprtost jugoslovanskega informativnega prostora ter spoštovanje kodeksa novinarjev v medrepubliškem komuniciranju;
- smo za spoštovanje in uveljavljanje mednarodnih konvencij o položaju javnega obveščanja;
- Socialistična zveza bo spodbujala pripravo osnov informacijske politike v SR Sloveniji in osnov strategije nadaljnjega razvoja sredstev javnega obveščanja v naši republiki.

ZA POPOLNO SVOBODO VEROIZPOVEDI

- Socialistična zveza bo predlagala uskladitev zakona o pravnem položaju verskih skupnosti z vsemi pravnimi in predvsem družbenimi spremembami:
- verskim skupnostim je treba omogočiti karitativno dejavnost;
 - oceniti moramo status verskih šol in pregledati odprta vprašanja, ki ovirajo njihovo izenačitev z družbenimi;
 - smo za odpravo ovir, ki preprečujejo versko svobodo pripadnikov JLA (sprejemanje legalne verske literature, navzočnost vojakov pri verskih obredih, odrekanje vojaškega pogrebne ceremoniale za religiozne vojake);
 - sredstva javnega obveščanja — zlasti radio in televizija — bi morala zagotavljati tudi prostor za verske vsebine — za sprotno obveščanje o pomembnejših dogodkih iz življenja verskih skupnosti, za poljudne in znanstvene razprave o veri in tudi za prenos maš ob božiču in veliki noči.

ODPRAVIMO KRIVICE PRETEKLOSTI

Socialistična zveza bo spodbujala vse tiste aktivnosti, ki lahko prispevajo k odpravi tistih krivic iz preteklosti, ki so bile rezultat nedemokratičnih postopkov ter nehumanit in birokratskih ravnanj.

DRUŽINA IN DRUŽBENA AKTIVNOST ŽENSK

V družbi moramo ustvariti pogoje, v katerih bodo mogle ženske uživati priznane pravice. Družbeno življenje moramo organizirati tako, da bo v največji možni meri preseženo konfliktno razmerje med zahtevami družinskega življenja in vsem, kar zahteva vključitev žensk v redno delo in javno življenje. Vloga žensk v rojevanju in negi otrok mora biti družbeno priznana in stimulirana. Samo tako bomo postopoma ustvarili pogoje, v katerih bo ženski olajšano breme dvojnega delavstva, ki ji ga nalaga materinstvo.

ZA VEČJO VARNOSTNO IN SAMOZAŠČITNO ZAVEST IN KULTURO

Socialistična zveza bo spodbujala in podpirala tista prizadevanja v družbi, ki odločanje o najpomembnejših obrambno-varstvenih in samozaščitnih zadevah prenašajo v skupščine. Skupščinam morajo zagotoviti ustrezen in učinkovit nadzor nad delovanjem vseh sestavin splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite. Smo za dosledno uveljavitev pravne države ter zakonskih in drugih norm, ki urejajo področje splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, ki pa morajo biti v skladu s splošnimi civilizacijskimi, etničnimi ter demokratičnimi merili sodobnih družb.

Spodbujali in podpirali bomo razvoj na področju družbene samozaščite, ki zagotavlja višjo in kakovostnejšo raven osebne, skupne in splošne varnosti, kot pogojev za varno življenje, delo in varstvo premoženja.

Podpirali bomo vse akcije za večjo prometno varnost. Spodbujali in krepi bomo razvoj celotnega sistema zaščite in reševanja ob naravnih in drugih nesrečah.

III. POSTANIMO PRAVNA DRŽAVA

UVELJAVIMO SKUPŠČINO

Smemo za demokratičen in racionalen politični sistem. V tem smislu je treba še zlasti okrepiti vlogo republiške in občinskih skupščin kot temeljev skupščinskega sistema, pri čemer je treba upoštevati razlike, ki izhajajo iz položaja republik in občin v SFRJ.

Skupščinam je treba zagotoviti položaj najvišjega predstavnika organa ter najvišjega organa oblasti, v katerem bo mesto za vpliv posameznika in vseh legalnih političnih in skupnih organizacij.

Zavzemamo se za to, da se ob povečanju pristojnosti izvršnih in upravnih organov, zagotovi vpliv predstavnikov različnih interesnih skupin in stroke na posameznih področjih družbenih dejavnosti v pripravah na skupščinske odločitve.

VOLILNI SISTEM — POGOJ DEMOKRACIJE

Legitimnost skupščin bomo zagotovili z neposrednimi, tajnimi, splošnimi volitvami, ki naj omogočijo uveljavitev sposobnih, moralno trdnih in nekompromitiranih posameznikov in njihovih organizacij, ki imajo celosten pogled na gospodarski in družbeni razvoj. Smo za preseganje izrazito slabe zastopanosti žensk na najodgovornejših funkcijah. V tem smislu se zavzemamo za večjo zastopanost žensk v vseh organih upravljanja in odločanja. Naš cilj je njihova vsaj 40% udeležba.

Volitve morajo odražati institucionalizirani politični pluralizem, kjer bodo različni politični subjekti na kulturn način tekmovali za naklonjenost volilcev do njihovih razvojnih konceptov in programov.

ZAGOTOVITI LOČITEV ZAKONODAJE, IZVRŠNE IN SODNE OBLASTI

Ob legalni in legitimni skupščinski in izvršni oblasti bo Socialistična zveza spodbujala in podpirala proces krepitev neodvisnosti sodstva in sodnikov, kar bo omogočilo uveljavljanje ustavnosti in zakonitosti ter spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svobod.

KRAJEVNA SKUPNOST — TEMELJ SISTEMA

Krajevna skupnost ostaja temelj političnega sistema, zato moramo storiti vse, da bo prišla v polni meri do veljave pravica do samoupravljanja delovnih ljudi in občanov v njej.

Usposobiti jo moramo za to, da bodo mogli ljudje v njej racionalno in učinkovito zagotavljati in uveljavljati skupne potrebe in raznovrstne interese kot so: socialna problematika, varstvo okolja in izboljšanje kvalitete življenja, del komunalne dejavnosti, del stanovanske problematike, del obrambne in varnostne funkcije kot samoupravne in s tem podružljene dejavnosti delovnih ljudi v krajevni skupnosti itd. Krajevna skupnost naj bo pristna medčloveška skupnost.

Socialistična zveza se bo zavzemala za čimbolj svoboden in avtonomen razvoj krajevnih skupnosti glede na njihove specifičnosti. Zato bomo zahtevali, da se z zakonom uredi status, vloga in financiranje krajevnih skupnosti.

OBČINO VRNITI OBČANOM

Občino želimo razvijati v smeri lokalne samouprave, jo vrniti občanom ter zagotoviti materialne in druge pogoje za njen hitrejši razvoj ter bogatejše življenje v njej.

Prizadevali so bomo za različno organiziranost in dejavnost občin glede na njihove gospodarske, kulturne, demografske, teritorialne ter druge posebnosti, za njihovo večjo avtonomijo ter za prenos določenih zadev, ki so sedaj v pristojnosti republike oziroma federacije, na lokalne skupnosti. Pri tem naj pridejo do izraza ustvarjalni prispevki in predlogi ljudi v njih.

Spodbujali bomo tudi večjo uporabo političnega referendumu in drugih oblik neposrednega odločanja ljudi za prijaznejše življenje v občinah in mestih.

Socialistična zveza podpira eksperimentalne projekte, ki naj odgovorijo na vprašanje, kako organizirati lokalno samoupravo, da bo strokovna, racionalna in učinkovita v pogojih integralnega tržnega gospodarstva ter pri uveljavljanju pravic in temeljnih svobod človeka ter pluralnega političnega življenja.

ZAGOTOVITI MORAMO VPLIV POTROŠNIKOV

- Socialistična zveza spodbuja in podpira:
- ustanavljanje in krepitev strokovno neodvisne organizacije, ki bo posredovala objektivne informacije o kakovosti proizvodov in storitev;
 - sprejem zakona o varstvu in obveščanju potrošnikov; v tem okviru tudi oblikovanje potrošniškega kodeksa na ravni republike;
 - hitrejšo ustanavljanje potrošniških združenj.

DRUŽBENE ORGANIZACIJE IN DRUŠTVA NAJ BODO ŠE NAPREJ DEL SOCIALISTIČNE ZVEZE

- Socialistična zveza mora biti odprta prostor, v katerem bodo lahko društva in posamezniki reševali vprašanja družbenega delovanja. Zato se bomo zavzemali za:
- sistemske rešitve, ki bodo poenostavile dejavnost društev ter stimulirale sodelovanje med društvi, tako v republiki kot širše;
 - odpravo ovir, ki otežujejo gospodarsko dejavnost društev;
 - sistemske rešitve materialnega položaja družbenih organizacij in društev;
 - družbeno vrednotenje prostovoljnega dela v družbenih organizacijah in društvih.

27. APRIL — DAN OF — OSREDNJI SLOVENSKE PRAZNIK

Socialistična zveza predlaga, da 27. april, dan ustanovitve Osvobodilne fronte postane osrednji slovenski praznik, kot pomemben pomnik zgodovinske odločitve slovenskega naroda za odpor proti okupatorju, kot pomnik njegove obojene borbe in tudi pomnik boja zoper zaostalost, za nove, naprednejše in svobodnejše oblike življenja.

IV. JUGOSLAVIJA MORA POSTATI DRŽAVA MIRU IN NAPREDKA

KAKŠNO JUGOSLAVIJO IN SOCIALIZEM HOČEMO?

Soustvarjali bomo takšno Jugoslavijo, ki bo zagotavljala suverenost in trajno ter neodtujljivo pravico do samoodločbe narodov, s pravico do odcepitve in združitve; za državo enakopravnih narodov, narodnosti, ki bo spoštovala in varovala različnosti, kjer bodo pomembne skupne življenjske zadeve urejali po načelu soglasja in za tak samoupravni socializem, ki bo ekonomsko učinkovit, socialno pravičen, za naravo prijazen in v svetu odprt.

NOVA USTAVA SR SLOVENIJE

Socialistična zveza Slovenije, izhajajoč iz Temeljne listine Slovenije 1989, bo uveljavljala načelo, da sestavljajo federacijo enakopravnih narodov in narodnosti organizirani v socialističnih republikah in avtonomnih pokrajinah ter da ima federacija toliko in takšnih pooblastil, kot se soglasno dogovorijo republike in pokrajini. V tem smislu izhajamo pri oblikovanju bodoče republiške in zvezne ustave iz načela, da svoje poglavitve in suverene pravice uresničujemo v Socialistični republiki Sloveniji, v SFRJ pa tiste, ki so v skupnem interesu in o katerih se skupno sporazumemo.

IZBOLJŠAJMO MEDNACIONALNE ODNOS

Mednacionalnih odnosov ne moremo izboljšati le s parolami, niti s poskusi prisilnega enotjenja na osnovi nestvarnih normativov in standardov, ampak jih lahko izboljšamo z vzajemnim zagotavljanjem polne svobode državljanom ter narodom in narodnostim.

Socialistična zveza bo zato odločno nasprotovala težnjam uvajanja jugoslovanskega centralizma, unitarizma ter hegemonizma, ki bi bil utemeljen bodisi s številčnostjo posameznih naših narodov ali pa s kakšnimi drugimi merili vezanimi na katerikoli narod ali republiko.

S PRIPADNIKI DRUGIH NAŠIH NARODOV IN NARODNOSTI ŽELIMO ŽIVETI V SOŽITJU

Politika ekonomskega, političnega in kulturnega razvoja Slovenije mora tudi v prihodnje ustvarjati pogoje, da bi lahko pripadniki drugih naših narodov in narodnosti ohranjali svojo lastno narodno identiteto ter bili v pravicah in obveznostih v celoti enakopravni z avtohtonim prebivalstvom.

Posebno skrb bomo namenjali izboljšanju ekonomskega, socialnega in kulturnega položaja Romov.

V. VSTOPIMO V ZDRUŽENO EVROPO!

Sodobna Evropa postaja ekonomska, politična in kulturna skupnost, način skupnega življenja, ob spoštovanju razlik in meja ter skupnost, ki je zavezana svoji gospodarski, politični in kulturni preteklosti. V tako, v prihodnost naravnano Evropo, se mora vključiti tudi naša država.

SMO ZA POLNOPRAVNO ČLANSTVO V SVETU EVROPE IN EVROPSKI SKUPNOSTI

Jugoslavija se mora v proizvodnem, tehnološkem, znanstvenem, informacijskem, finančnem in civilizacijskem smislu prilagoditi normativom in standardom, ki veljajo v Evropski skupnosti z namenom, da postane polnopravna članica te skupnosti. Korak v tej smeri je članstvo v Svetu Evrope ter podpis konvencij in vključitev v EFTO.

V ta namen se bomo zavzemali za oblikovanje slovenskega in zveznega programa (Bela knjiga), v katerih bomo razdelali postopnost vključevanja v zahodnoevropske integracije.

ALPE-JADRAN — SLOVENSKE OKNO V SVET

Spodbujamo in podpiramo vsa prizadevanja za intenziviranje gospodarskega, znanstveno-tehnološkega, kulturnega, političnega in drugega sodelovanja z evropskimi regionalnimi skupnostmi, še zlasti pa z delovno skupnostjo Alpe-Jadran.

DOBROSOSEDSKI ODNOSI — NAŠA TRAJNA SKRB

Podpirali bomo našo zunanjo politiko aktivnih dobrososedskih odnosov, odprtih meja, ob katerih so narodnosti most zaupanja in sodelovanja. Zato bomo v Socialistični zvezi spodbujali in podpirali vsestransko krepitev kulturnih, gospodarskih, političnih in drugih stikov s Slovenci v zamejstvu, zdomstvu in izseljenstvu ter isto omogočali tudi italijanski in madžarski narodni skupnosti pri nas.

Podpiramo uresničitev pobude mednarodne znanstvene konference »Manjšine za južni Evropo«, da se v Ljubljani ustanovi evropski center za proučevanje medetničnih odnosov in regionalizma.

VSESTRANSKI RAZVOJ ITALIJANSKE IN MADŽARSKE NARODNOSTI JE NAŠ SKUPNI INTERES

V Socialistični zvezi bomo še naprej pozorni do položaja italijanske in madžarske narodnosti, zlasti pri zagotavljanju pogojev za njihovo neposredno sodelovanje pri razreševanju njihovih gospodarskih, kulturnih, političnih in drugih vprašanj, ki so za njih življenjskega pomena. S takšnim aktivnim odnosom želimo obdržati njihovo etnično identiteto in zagotoviti nadaljnji razvoj.

MEDNARODNO KULTURNO SODELOVANJE IN SKUPNI SLOVENSKE KULTURNI PROSTOR

Na področju mednarodnega kulturnega sodelovanja bomo spodbujali čim večjo povezanost s sosednjimi evropskimi državami ter si prizadevali za spodbujanje in širjenje bilateralnega in multilateralne sodelovanja. Utrjevali bomo skupni kulturni prostor, ki ga razumemo kot duhovno in kulturno združenost vseh delov in vseh pripadnikov našega naroda, ne glede na svetovnonazorske, verske in idejne poglede, z vsemi, ki jih družijo pripadnost slovenstvu. V ta namen bomo predlagali odpravo vseh zakonskih in drugih ovir, ki otežujejo prost pretok kulturnih dobrin.

Vzpostavili bomo organizirane stike s Slovenci, ki so se uveljavili na gospodarskem in kulturnem področju v Evropi in v svetu.

UREJEVANJE VEZI Z ZDOMCI

Utrjevali, razširjali in poglobljali bomo človeške, kulturne, gospodarske, generacijske in druge vezi z zdomci.

V prizadevanjih za vključitev Slovenije in Jugoslavije v Evropo devetdesetih let je treba upoštevati realne interese zdomcev vseh generacij, tako v procesu dela, socialne varnosti, političnih pravic, kot v ohranjanju narodne identitete.

Mladi generaciji, ki odrasča v tujini, moramo nameniti večjo skrb: od držav imigracije moramo zahtevati odpravo vsega, kar jih postavlja v neenakopraven položaj glede možnosti izobraževanja in poklicnega usposabljanja; oblikovati moramo nov koncept vzgojnoizobraževalne dejavnosti, ki bo temeljil na potrebah in interesih otrok ter bo širok program vzgoje in priprave na kulturno življenje, s poudarjeno specifično komponento slovenstva.

VI. KAKO ŽELI SOCIALISTIČNA ZVEZA URESNIČITI NALOGE IN DOSEČI CILJ TEGA PROGRAMA?

Ne sama, ampak z vsemi, ki se strinjajo s tako opredeljenimi cilji, ki zaupajo Socialistični zvezi in ji želijo pomagati, da se bo tudi sama spremenila, da bo postala organizacija demokratične socialistične vizije.

Socialistična zveza Slovenije, je samostojna družbenopolitična organizacija, ki na osnovi lastnega programa, v katerem je opredeljena demokratična socialistična vizija razvoja družbe in ob upoštevanju različnih interesov, združuje na prostovoljni osnovi individualno in kolektivno članstvo.

Posamezniki, organizacije in združenja, ki sprejemajo programske in statutarne osnove Socialistične zveze, se lahko vključujejo vanjo kot njeni stalni člani.

Občasno povezovanje je možno z namenom projektne organiziranja in akcijskega povezovanja na podlagi medsebojnega dogovora.

Organiziranost Socialistične zveze bomo razvijali v smeri preseganja foramskega in okostenelega modela. Organi, predvsem pa oblike in metode dela, naj bodo odraz teritorialno interesnega načela izražanja in uveljavljanja pobud, predlogov, njihovega medsebojnega sodelovanja in tekmovanja, koordiniranja, usklajevanja, sinteze in tudi odločanja o določenih vprašanjih na osnovi soglasja.

Socialistična zveza se bo še naprej ukvarjala z vsemi tistimi problemi človeka, ki ne bodo zapisani v programih nobenih zvez, organizacij in skupščin, tudi v tem programu ne, bomo pa kot člani Socialistične zveze te probleme zaznali in začutili, da jih moramo reševati — ne samo v dobro organizacije, pač pa v dobro soseda, prijatelja ali pa neznanca.

Na podlagi tega programa bo Socialistična zveza uresničevala tudi naloge, ki izhajajo iz opredelitev Ustave SR Slovenije in njenih amandamjev.

Predsednik KK SZDL Polica Rudolf Medved

O programu SZDL

Kaj misli o programu SZDL ter nasploh o prenovi Socialistične zveze smo povprašali tovariša Rudolfa Medveda, predsednika krajevne konference SZDL Polica, ki nam je dejal naslednje:

»Menim, da je program Socialistične zveze v redu in da bi s tem programom lahko pritegnili ljudi za aktivno delo v Socialistični zvezi. Ocenjujem, da bi se lahko v Socialistično zvezo vključilo več kot 50% naših krajanov, s tem, da program Republiške konference dopolnimo ter razdelamo tudi na občinskem in krajevnem nivoju. Pripadnost Socialistični zvezi se je čutila tudi ob podpisovanju Temeljne liste, katero je v naši krajevni skupnosti podpisalo 27% volilcev. Menim, da je usmeritev o prostovoljnem članstvu v Socialistični zvezi pozitivna, saj bodo tako v Socialistični zvezi le tisti člani, ki resnično čutijo pripadnost do SZDL in našega programa, z akcijo pridobivanja članstva pa bomo začeli takoj.«

Tovariš Rudi Medved je tudi strelec obrambe proti toči na poligonu na Polici, ki je lociran prav na njegovem zemljišču. To je eden od dveh poligonov v naši občini (drugi je na Gorici pri Metnaju), ki pokriva severni del občine, saj večina nevihtnih oblakov pride s severne oz. litijske strani. Letos je tov. Medved porabil kar 49 raket različnih dometov. Kot sam pravi, bi bila v teh letih, odkar imamo nameščeno obrambo proti toči, velikokrat toča po Polici in bližnjih vaseh, katero pa je s pravočasnim ukrepanjem

tov. Medved preprečeval. Svoje odgovornosti se tov. Medved dobro zaveda, saj bi lahko zaradi njegove nepazljivosti toča povzročila hude posledice. Ob tem dodaja, da rakete izstreljuje samo na ukaz iz centra na Lisci, s katerim vzdržuje zvezo z radijsko postajo. Nešteto krat je bil že klican na položaj tudi ponoči, vendar mu to ni težko, saj se hudih posledic, ki jih lahko povzroči toča, dobro zaveda in želimo mu lahko le, da bi svoje odgovorno delo še naprej dobro opravljal.